

MÀSTER EN EDUCACIÓ
Itinerari Cultura Democràtica
Mòdul 2: Educació per a la cultura democràtica

Seminari 1: Fonaments de l'educació per a la cultura democràtica

Finalitat

Aquest seminari té dos blocs: Un primer bloc d'educació emocional i en valors i un segon bloc d'educació intercultural.

Pel que fa referència a la part d'educació en valors i emocional s'analitzen els fonaments ètics de l'educació, sobretot els estadis i els dilemes morals així com la comunicació assertiva. També es fa èmfasi en la gestió emocional enfocada en el procés de resolució de conflictes de forma positiva.

Per altra banda, de la part d'educació intercultural s'analitzen conceptes bàsics que estan implicats en la temàtica de l'interculturalitat des del punt de vista de la llengua, la identitat, la cultura i les actituds en el context educatiu.

Dades importants

Durada	9 de febrer - 19 de juny de 2026
Professor/a del Seminari	Alexandra Monné i Gemma Filella
Llengua de docència	Català
Correu del professor/a	amonne@uda.ad gemma.filella@udl.cat
Mòdul associat	Mòdul 2: Educació per a la cultura democràtica
Competència	ME-E001. Interpretar les necessitats i els conflictes d'una realitat social, cultural i econòmica des dels valors que promou una cultura democràtica.
Resultat d'aprenentatge associat	ME-E001-02. Analitza les necessitats i els conflictes de l'entorn educatiu amb els valors de la cultura democràtica

Descripció del seminari

A) Els continguts de la part del seminari **d'educació emocional i en valors** :

- Les emocions i les relacions amb els altres
- El cervell emocional
- Les emocions: conceptualització, classificació, funcions.
- La gestió emocional enfocada a la resolució de conflictes: la gestió emocional pròpia i la gestió emocional dels altres.
- Procés de resolució de conflictes de forma positiva
- La comunicació assertiva
- Educació emocional i valors
- Fonaments ètics de l'educació: Estadis morals
- Enquesta mundial de valors
- Dilemes morals en l'àmbit educatiu

B) Els continguts de la part del seminari **d'educació intercultural** :

1. RELACIÓ ENTRE LLENGUA, CULTURA I IDENTITAT

- 1.1. El component cultural en la interrelació llengua-identitat-cultura
- 1.2. El component identitari en la interrelació llengua-identitat-cultura
- 1.3. El component lingüístic en la interrelació llengua-identitat-cultura

2. MODELS SOCIALS I PSICOLÒGICS PER A L'ADQUISICIÓ D'UNA SEGONA LLENGUA EN CONTEXTOS PLURICULTURALS

- 2.1. El model d'adaptació
- 2.2. La distinció intergrupar
- 2.3. La identitat social
- 2.4. La vitalitat lingüística
- 2.5. Altres factors socials incidents en l'aprenentatge d'una segona llengua

3. LA IDENTITAT

- 3.1. Elements i procés de configuració de la identitat
- 3.2. Les diferents cares de la identitat
- 3.3. Relació entre llengua i identitat social, ètnica i/o nacional
- 3.4. El cas concret de la identitat a Andorra

4. CONTEXTUALITZACIÓ DE LA RECERCA A LA REALITAT ANDORRANA

- 4.1. La població d'Andorra
- 4.2. Línies de segmentació interna de la societat andorrana
- 4.3. La situació sociolingüística d'Andorra
- 4.4. Els sistemes educatius a Andorra
- 4.5 Les relacions interlingüístiques aplicades al cas d'Andorra

5. CENTRES D'INTERÈS DE LA RECERCA

- C.I. nº.1: El repertori i usos lingüístics
- C.I. nº.2: L' escola i les llengües
- C.I. nº.3: Les percepcions sobre el rol del català a la societat andorrana
- C.I. nº.4: El prestigi o valor social atorgat a les diferents llengües d'Andorra
- C. I. nº.5: La llengua i la identitat nacional a Andorra
- C.I. nº.6: Les relació entre grups nacionals i / o lingüístics diferents
- C.I. nº.7: Les percepcions i representacions socials dels grups de referència
- C.I. nº.8: La projecció futura

Metodologia

Per la part d'educació emocional i en valors, en les dues sessions síncrones es farà un recordatori del marc teòric però seran eminentment pràctiques en les quals es desenvoluparan 2 activitats d'avaluació:

1. Després de practicar amb el grup classe el videojoc Happy 12-16 es demanarà a l'alumnat que resolgui una situació conflictiva, tenint en compte la gestió emocional pròpia i la dels altres.
2. Es duran a terme dilemes morals en grup per practicar i es demanarà a l'alumnat que, a partir d'un cas pràctic real, resolgui un dilema moral emmarcat en l'àmbit educatiu de primària i secundària.

Per la part d'educació intercultural les sessions *presencials* seran explicatives de conceptes bàsics i participatives fomentant el debat a classe. El treball *virtual* serà guiat i autònom a partir dels materials i recursos proporcionats mitjançant el campus virtual UdA.

Avaluació

L'avaluació de la part **d'educació emocional i en valors** es basa en recollir les evidències d'aprenentatge de les sessions **síncrones**:

- Evidència 1: Resoldre una situació conflictiva de l'àmbit educatiu seguint els passos del procés de gestió emocional i tenint en compte la gestió emocional pròpia i la dels altres.
- Evidència 2: Realització dilema moral grupal i comunicació oral i escrita.

L'avaluació de la part **d'educació intercultural**, l'evidència d'aprenentatge del **treball virtual** correspon a l'activitat de:

- Dissenyar un qüestionari propi sobre actituds interculturals.

Material

El material que s'utilitzarà al Seminari d'educació emocional i en valors:

Treball presencial:

- Videojoc Happy 12-16
- Estadis morals Khölberg
- Dilemes morals Manuel Segura

Treball virtual:

- Aprendre a conviure*
- Guia Didàctica Happy 8-12
- Quadern de l'alumnat Happy 8-12

Per la part d'educació intercultural, els documents de lectura pel treball **presencial**:

- Apunts educació Intercultural lliurats al campus corresponents a l'estudi de Joves i llengües d'Andorra
- Apunts analítics del 7è centre d'interès corresponent a les percepcions i representacions socials dels grups de referència.

Els documents de lectura i consulta pel treball **virtual**:

Qüestionaris bibliografia bàsica

1. Escala Breu per Racisme Modern
2. Enquesta racisme i xenofòbia
3. Enquesta sobre convivència intercultural en l'àmbit local
4. Qüestionari d'identitat ètnica i aculturació a l'adolescència
5. Qüestionari sobre racisme
6. Qüestionari per a l'autoavaluació de l'educació intercultural a la comunitat educativa
7. Qüestionari competències interculturals de professors virtuals

Bibliografia bàsica

- Campo-Arias, A.; Herazo, E. y Oviedo, H. (2016). Valoración psicométrica de la Escala Breve para Racismo Moderno. Revista de salud pública N.º 18 (3): 437-446, DOI: <http://dx.doi.org/10.15446/rsap.v18n3.41291>
- Cea d'Ancona, Mª A. (2009). La compleja detección del racismo y la xenofobia a través de encuesta. Un paso adelante en su medición. Revista Española de Investigaciones Sociológicas (Reis) N.º 125, 2009, pp. 13-45. http://www.reis.cis.es/REIS/PDF/REIS_125_011231144723167.pdf
- Díez, E. J. (2020). Cuestionario racismo. DOI: 10.13140/RG.2.2.29922.48325 https://www.researchgate.net/publication/339487158_Cuestionario_racismo
- Espín, J.V.; Marín, Mª A.; Rodríguez, M. y Cabrera, F. (1998). Elaboración de un

cuestionario para medir la identidad étnica y la aculturación en la adolescencia.
Revista de Educación, N°. 315, pp. 227-249.
<https://www.educacionyfp.gob.es/dam/jcr:ca83735c-83cb-43b4-a256-40eea6949cf4/re3151300463-pdf.pdf>

- Filella, G. (2014) *Aprender a convivir*. Barcelona: Barcanova.
- Giménez, C.; Lobera, J.; Mora, T. y Roche, D. (2015) Tercer Informe general. Encuesta sobre convivencia intercultural en el ámbito local. Convivencia social e intercultural en territorios de alta diversidad. Novoprint, <https://www.cultura.ad/images/stories/Llengua/Documents/JovesiLlengua.pdf>
- Khölberg, L. (1984). *The Psychology of moral development: moral stages and the life cycles*. Sant Francisco: Harper and Row.
- Monné, A. i Margarit, Estel. (2007). *Joves i llengües d'Andorra*. Govern d'Andorra.
- S.A. Obra Social "la Caixa" <https://fundacionlacaixa.org/Encuesta+2015>
- Segura, M. (2001). *Programa de competència social. Decideix*. Barcelona: Departament d'Educació.

Bibliografia i *links* d'interès complementari

- Ayala-Asensio, C.E (2020). Competencias interculturales: Impacto del taller Comunicándonos en la sensibilidad intercultural de personal docente universitario. Revista Electrónica Educare Vol. 24(3)p. 1-17. EISSN: 1409-4258, doi: <https://doi.org/10.15359/ree.24-3.18>. <https://www.revistas.una.ac.cr/index.php/EDUCARE/article/view/11423/20196>
- Font, E. (2019). ¿Qué actitudes consideran los españoles que son racistas o no? YouGov: What the world thinks. <https://es.yougov.com/news/2019/05/28/que-actitudes-consideran-los-espanoles-que-son-rac/>
- Martínez-Lirola, M. (2017). La importancia de introducir la competencia intercultural en la educación superior: Propuesta de actividades prácticas. Revista Electrónica Educare, vol. 22, núm. 1, pp. 40-58, 2018. DOI: <https://doi.org/10.15359/ree.22-1.3> <https://www.redalyc.org/journal/1941/194154980002/html/>
- Mata, P.; Aguado, T.; Ballesteros, B.; Gil Jaurena, I.; Hernández, C.; Luque, C.; Malik, B.; del Olmo, M, y Téllez, J.A. (2013). Racismo, adolescencia e inmigración: reconocer y afrontar el racismo desde una perspectiva educativa. EMIGRA Working Papers N.º 78. ISSN 2013-3804 https://www2.uned.es/grupointer/Emigra%20Working%20Papers%20,%2078_%20Mata%20et%20alt.pdf
- Monné, A. (2011). Article sobre la història de l'evolució de l'educació a Andorra des de 1985 a 2011 <http://docplayer.es/113811995-Alexandra-monne-bellmunt-universitat-d-andorra.html>
- Monné, A. (2014). Tesis doctoral sobre Factores Psicosociales implicados en la construcción de la identidad nacional: El caso del Principat d'Andorra <https://dialnet.unirioja.es/servlet/tesis?codigo=116105>
- Monné, A. (2017). Variabilitat en els patrons d'identificació nacional en funció de la llengua: el cas del Principat d'Andorra. Treballs de Sociolingüística Catalana, Núm. 27, p-321-334. DOI: 10.2436/20.2504.01.139

http://revistes.iec.cat/index.php/TSC/article/view/140660/pdf_1310

- Pàgina de Publicacions de l'Observatori de Racisme i Xenofòbia del Ministeri d'Inclusió, Seguretat Social i Migracions del Govern Espanyol <https://www.inclusion.gob.es/oberaxe/es/publicaciones/index.htm>
- Pàgina del Departament d'Estadística del Govern d'Andorra on es poden consultar les dades de població per nacionalitat <https://www.estadistica.ad/serveiestudis/web/index.asp#>
- Pàgina del Servei de Política Lingüística d'Andorra on es poden consultar les publicacions del Servei <https://www.cultura.ad/la-llengua-a-andorra>

Aquesta obra està subjecta a una llicència de Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 4.0 Internacional de Creative Commons